

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: DR. CSIZMADIA IMRE. = SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, GYULAI PÁL-UTCA 9.

A

SZENT ISTVÁN

Duplamalátásör

Világszerte utánozzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

Minden vendéglős és kávé-
üzletének jó hírnevét növeli, ha kizárólag csakis
az általánosan legjobbnak elismert
Győrszentmártoni füstölt sertéskarajt
Győrszentmártoni füstölt császárhust
Győrszentmártoni füstölt sonkát
Győrszentmártoni füstölt kolbászt
Győrszentmártoni csemege szalonnát
Győrszentmártoni hentesárut
használ, mert ezen gyártmányok szavatosság mellett, válogatott első-
rendű sertésekből, különleges módszerrel, nagyon izletesen és minden
idegen töltőanyag hozzáadása nélkül, tisztán sertéshusból, a létező leg-
jobb minőségben készülnek. Megrendelhető a

Hentesárugyárnál, Győrszentmártonban.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém az igen tisztelt szaktárs-
kat, ismerőseimet és jóbarátaimat érte-
síteni, hogy a

Savoy szállodát

Budapest, VIII., József-körut 16.
1. évi augusztus hó 1-én átvettem.

Szíves támogatást kér tisztelettel

GROSZ ÖDÖN szállodás és a Berlin
kávéház tulajdonosa.

== Fővárosi Sörfőző R. T. ==

Kőbányán

**már az első évben 248.000 hl. sört gyár-
tott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek
kitünő minőségét.**

Ungár, Horti és Társa

Budapest, VIII., József-körút 11 sz.

Szakmabeli tranzakciók

fogadói (szállodai), vendéglői és kávéházi adás-vételi

ügynökségi irodája

Telefon: József 26—32.

és bankkölcsonök közvetítése.

Kass-fogadó Szeged, Színház-tér, Stefánia park mellett.

Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Központi fűtés. Hideg-melegvíz szolgáltatás minden szobában. Fürdővel ellátott szobák — külön fürdők. Lakosztályok 2—3 szobával. Előkelő nagy étterem. Filzenai sörház. — Nagy fényes kávéház. Vilamos megálló.

PAPP LAJOS Korona-nagyfogadója, Nyíregyháza

A város főterén. — A mai kor izlése és minden kényelmével berendezett 50 szoba. Disztes téli és nyári udvari éttermek. Bor- és sörház. Nagy fényes kávéház. Magyar konyha. Tisztán kezelt o o italok. Figyelmes kiszolgálás. o o

SCHWEITZER ADOLF

Transylvania fogadója, Marosvásárhely. 70 előkelő és minden kényelemmel berendezett szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar konyha. Pontos kiszolgálás. o o o o

Bártfa-fürdőn

Reigl László
gyógyétermében

és kávéházában kitűnő magyar konyha és fajborok. — Napi ellátás 12 koronától kezdve oo Nyári és téli szezon.

Brunovszky Károly

hygienikus játékkártya tisztító intézet.

Budapest,

IX., Szvetenay-u. 16.

Intelligens

36 éves főpincér, aki hadkötelezettségének eleget tett, el venne egy hozzá illő özvegy vendéglősnét vagy vendéglősné leányát, megfelelő hozománnyal. Az illető rokkant, de nem nyomorék. Jelenleg is Magyarország egyik legelső üzletében mint főpincér működik. Leveleket kettős borítékban a Fogadó kiadóhivatala továbbít. 2—3

PANTOL MÁRTON éttermei

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 29. szám.

Szakmabeliek otthona.

(Volt Wurgliés éttermek.)

Raposa Margit éttermei

Budapest, VII., Akácfa-utca 12. (Saját ház.)

Híres magyar konyha. Saját szüretelésű fajborok utcán áti kimérése. Szeiszárdi sziller 3.60, badacsonyi fehér 4 kor. Mérsékelt árak. Vasmegeyek találkozóhelye. Mindig frissen csapolt Haggenmacher sör.

Kávéházi és vendéglői

berendezéseket
alpakka, kinaezüst árut
vesz és elad

Braun Gyula, Budapest

VII. ker. Síp-u. 14. Távbeszélő (Telefon) 161-44.

Yildiz kávéház

Rákóczi-ut 36. felemelet. Rókussal szemben.

Budapest éjjeli életének központja. Szakemberek találkozó helye. Figyelmes kiszolgálás, szolid árak. Állandó cigányzene.

Weisz Dezső ü. v.

Mármrosszigeten közvetlen a vasúti állomás mellett levő 1—1

Pannonia szálloda

nagyétterme, e szakmából való ügyes egyének. 1918. január 1-től kiadó. Bővebb felvilágosítással és feltételekkel szolgál Jurovics Lázár tulajdonos.

KESZEY VINCE ÉTTERMEI

Bpest, VII., Fákóci-ut 44. a Nemzeti színházzal szemben. Magyaros házas konyha, saját szüretelésű és tisztán kezelt borok. Mindig frissen csapolt pilseni sör. Polgári árak. Pontos kiszolgálás.

Böcögő József Korona-fogadója és

'Pannonia' kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha, kitűnő borok.

Állandó borvásár.

Azon t. vendéglős kartársak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. **Stoffer Mihály** vendéglős Mór.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kertje — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitűnő fajborok

Neumann Lipót

hatóságilag enged. szálloda, vendéglő és korcsma, házak, telkek és mindennemű üzletek

adás-vételi ügynökségi irodája

Budapest, VII., Akácfa-utca 18.

4—12

Krondorfi savanyuvíz

Pincér urak szives figyelmébe!

Csak Krondorfi savanyuvizet ajánljanak borvagy pezsgőhöz. A Krondorfi kutválatat mindenkor támogatja a jótékony intézményeket.

„IMPERIAL” nagyszálloda éttermei és kávéháza

Telefon József 26—19.

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90. szám.

Telefon József 26—19.

Elsőrangú magyar konyha. Saját szüretelésű fajborok. Társas- és lakodalmi ebédekre külön termék. Pontos lelkiismeretes és figyelmes kiszolgálás.

Esténként **SOVÁNKA NÁNDOR** muzsikál.

Számos látogatást kér

Kádár Miklós

tulajdonos.

Előfizetési ár:

Egy évre 16 korona
Fél évre 8 „
Negyed évre 4 „
Egyes szám ára: 1 korona.

Lapmegjelenés:

Minden hó 1-én és 15-én.
kír. postalapróléptétele száma 35990. sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. szám.

Hirdetési árak:

Oidal-nagyság szerint. Több-szöri hirdetésnél árkedvez-mény. Legkisebb hirdetés díja: 6 korona.

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSIPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: Dr. CSIZMADIA IMRE.

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai-, Tolnai-, vármegyei-, Kassai-, Érsekbetalvai-, Brassómezei-, Csepeli-Sárvár és vidéke-, Pécs-Baranyai-, Kispécsentölörinci-, Német ujjvár-, Léva-vidéki-, Szentmármezei-, Zombori-, Nemesócsa és vidéke-, Hunyadvármegyei-, Csongrádvármegyei-, Sopronaló-vidéki-, Sárosmezei-, Budatok és környéke-, Érsekújvár és vidéke-, Ceglédi-, Marosvásárhely és Marostorda-megyei-, Mezőtur-Turkerc és Dévanyái fogadós (szállodások) vendéglős, kocsmá-ros és kávé ipartársulatok illetve egyesületeknek; az Aradi pincér öns. és elh. egylet és több jótékony pincér-asztaltársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Főhívás és értesítés. Főhivatnak azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy járjenek be és belépésüket jelentsek be. Beje-mentésük után megküldjük az alapszabályokat. *Beiratás díj: 2 korona. Évi tagdíj: 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak sajtóügyekben tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjlatlan nyújt, ha az irodához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbelég mellé kell lenni.*

SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4-6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat irodájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

A vendéglősök árubeszerző részvénytársasága.

Végre testet ölt az ige: a vendéglősök megtalálták az egyedül célravezető utat, hogy áruszükségeiket beszerezzék: megalakitani kívánják az áruk beszerezthetése céljából a „Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaságot”.

Aki a Fogadó cikkeit figyelemmel olvasta, az nagyon jól tudja, hogy az első pillanattól fogva azt hangoztattuk, hogy nem kérés, könyörgés kell, hanem tömörítés, egy erős szervezetbe való egyesülés kell ahhoz, hogy a vendéglősök áruszükségeiket kielégítsék, mert itt is áll igazán az a régi közmondás: segítés magadon, megsegít az Isten is.

Sokan kérdezhették, miért kell ahhoz részvénytársaság, hogy egy társadalmi csoportnak szüksége kielégíthető legyen, mikor a részvénytársaság egy nyereségre irányuló kereskedelmi alakulat s így talán nem is annyira a vendéglősök érdeke a fődolog,

hanem az, hogy egyesek privát ambíciója, vágya kielégítést találjon.

Erre a felvethető kérdés igen egyszerű a felelet: ahhoz, hogy valamely árubeszerzési csoport működése eredményes legyen, nem elég egy laza összetétel, sok jegyzőkönyvelés és egyéb formalitációkkal dolgozó egyesület, hanem egy olyan mozgékony, gyors elhatározású alakulat kell, mely a kereskedelmi alkalmakat, ugynevezett konjunkturákat ki tudja használni. Erre pedig a ma érvényben levő törvények szerint egyedül a részvénytársaság alkalmas, mely egy célra tömöríti a vagyoni erőt és a sok tag egyéni érdekeiben eljár egy mozgékony szerv az igazgatóság útján.

Hogy ezt az igazságot igazoljam, csak azt kell megemlítenem, hogy az összes u. n. központok részvénytársasági alakulatok, épen így, mint a bankok és egyéb nagyszükségletek kielégítésére hivatott intézmények.

Igen helyeselhetjük tehát az alapítók azon elhatározását, hogy a budapesti vendéglősök áruszükségeiteinek ellátására alakulandó társulatot részvénytársasági alakra kívánják helyezni és mert így már előre is biztosítva látjuk eredményes működését.

A részvénytársaság a sok apró tőke egyesítésével nagy vállalkozások, árumennyiségek átvételére alkalmas vagyonerő, mely emellett az egyéni kereskedő könnyedségével mozog és működik. Kétségtelen az is, hogy egy ilyen szervezet fenntartása pénzbe kerül, mert hiszen annak alkalmazottai vannak, akik a munkát végzik, akik pedig a vendéglősök érdekében ingyenes munkára természetes nem vállalkoznak, de nem is volna helyes ezt tőlük követelni. Ezért tehát a részvénytársaságnak némi nyereségre is kell törekedni, úgy, hogy ebből a kiadásokat fedezhesse.

Ez az összeg azonban az alapítók helyes felfogása és áldozatkész elhatározása folytán a lehető legkisebb összegre száll le, mert a vezetők, az igazgatók nem kívánják díjazást, hanem tisztán az altruistikus cél érdekében önzetlenül és ellenszolgáltatás nélkül kívánják idejüket, tudásukat és munkaerejüket a nagy cél, a vendéglősök szükségleteinek ellátása érdeke rendelkezésére bocsátani.

Ha ezt figyelembe vesszük, akkor már is garantáltnak látjuk a sikert (mert ott, ahol nem kívánják az alakulandó társaságot mindjárt egyes egyének jövedelmi forrásának tekinteni, tehát nem ez látszik célnak, hanem az, hogy a vendéglősök szükségletüket a legjobban és legutányosabban kielégítsék, ott az eredmény már is bizonyos).

A mi nézetünk szerint ez a főszempont, az ottani a kevésbé fontos, hogy kik azok, akik végre rászánták magukat, hogy egy ilyen alakulat létrehozzanak és pedig azért, mert hiszen az intézmény az állandó, a személyek pedig az igényeknek megfelelően

változhatnak. Ha azok, akik a vezetőszerpet először kapják, nem felelnek meg a várakozásnak, ha nem egyes egyedül a társaság célját, a vendéglősök áruszükségeiteinek minél jobban és olcsóbban való kielégítését tartják szem előtt; akkor a közharag, jogos felháborodás az első alkalommal elsepri őket a vezető helyről s rákényszeríti, hogy az arra érdemesebbnek, megfelelőbbnek adják át helyüket. Azért mi az alapítók nevének elolvasása és ismerete nélkül is örömmel üdvözöljük azt a törekvést, hogy ilyen részvénytársaság létre jöjjön.

De nyugodtan és teljes meggyőződéssel állítjuk, hogy akkor, mikor az alapítók között azokat a neveket látjuk, amelyek a mai vendéglős társulatok és alakulatok vezetői, azok akik már ezen állásuknál fogva is az általuk vezetettek bizalmi letéteményesei, akkor a siker már eleve biztosítva van.

Amint a július 19-én tartott kongresszuson hallottuk, ne legyen vendéglős és vendéglős közt különbség, így valljuk-mi ma is, hogy a vendéglősök csak akkor tudják céljukat elérni, ha nem az egyéni kultusz, hanem a közért való munkálás irányítja tetteiket.

Ezért minden vendéglősnek önmaga és osztálytársai iránti kötelessége, hogy ebben a részvénytársaságban taggá legyen, csekély beletetetéssel biztosítsa magának azokat az előnyöket, amiket a nagybani és közvetlen vásárlás nyújt.

Ha mindehhez még hozzávesszük, hogy ezen alakulat a kormány és egyéb hatóságok részéről is a legnagyobb jóindulattal találkozik, mert hiszen egységes vezetése útján azokkal könnyen érintkezhet, akkor ahi hisz-szük, egy pillanattal sem fog habozni senki, hogy a saját jól felfogott érdekében a közös munkából és haszonból magának részt kérjen.

Egyébként itt adjuk azt a felhívást, amit ebben a kérdésben az alapítók nevében Palkovics Ede elnök kibocsátott. A felhívás elég részletesen ismerteti a vállalkozás célját és megalakulásának feltételeit csak azt sajnáljuk, hogy azt nem együttesen a többi ipartársulat elnökei és országos intézmények vezetőivel együtt adták ki.

Alapos azonban a reményünk, hogy a további eljárás már egy ilyen közös megállapodás és egyöntetű fellépés jegyében fog lefolyni, mert ettől azt reméljük, hogy ez az intézmény a meglévő vendéglős intézményektől eltérő egységes szervezet lesz, mert csak ilyen vihet eredményre.

A felhívás szövege a következő:

Az Országos Közélelmészeti Hivatal, a Hadi-termény r. t., a Központok, Budapest székesfőváros közlelmészeti igazosztálya megkezdetté ipari céljainkra az élelmiszerek kiutalását és biztató igéretet tettek, hogy a lehetőséghez képest mindenkor a rendelkezésre álló készlet aránylagos hányadában

fognak részletetni. Részben már megkezdtek, részben a legközelebbi jövőben előreláthatólag megkezdhetjük a sertésus, tojás, zöldség-félék, sajt, ecet, zsír, bab, lencse, borsó, konzervek stb. forgalomba hozatalát.

E nagyarányú beszerzés és szétosztás lebonyolításához tökéletes szervezetre van szükség, amelynek különösen a beszerzési előlegek céljára kellő pénzüsszeg áll rendelkezésére, ezért elhatároztuk a „Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság” alapítását

A vállalat tárgya: a vendéglősök ipari céljaira olcsó és jó minőségű áruk beszerzése és forgalomba hozatala, különösen a hatóságok engedélye és utalása alapján beszerzett áruknak a budapesti vendéglősök közt forgalomba hozatala.

A háború okozta rendkívüli gazdasági időben mindaddig, amíg az áruk beszerzéséhez hatósági engedély és utalás szükséges, a társaság nyereszkedési cél kizárásával altruista alapon működik. Ezen idő alatt az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai semminemű fizetésben nem részesülnek, a részvényesek között a tiszta haszonból legfeljebb a tényleg befizetett alaptőke 6% ának megfelelő összeg kerül felosztás alá, a társaság a tiszta haszon többi részét vendéglős-ipari jótékony célra fordítja.

A társaság alaptőkéje egy millió koronában állapították meg, mely 5000 darab egyenként 200.— korona névértékű névre szóló részvényből áll. Az aláírásnál minden aláírt részvényre névértékének 50% a fizetendő be készpénzben. A további 50% befizetési idő pontját az igazgatóság határozza meg.

Ugyancsak aláírásakor szervezési költségre részvényenként 10 — korona fizetendő.

Kartársak!

A hatóság segít rajtunk, ha mi is segítünk magunkon!

Mindannyian jegyezzünk részvényeket! Jegyezzünk olyan arányban, amilyen arányú

üzletünk terjedelme, mert hiszen ily arányú ellátásra is tartunk igényt!

Sziveskedjék részvényjegyzés és a megfelelő befizetés teljesítése céljából ipartársulatunk irodájában mielőbb megjelenni!

Ha tehát 5 részvényt jegyez, minthogy egy részvény ára 200.— korona, melyre aláírásakor a fele befizetendő, szervezési költség pedig részvényenként 10 korona, sziveskedjék 550.— koronát magával hozni.

Azt akarjuk, hogy ez az intézmény ne egyeseké, de mindannyiunké legyen!

Az aránylagos egyenlő elbánás igazságos elvén állva, működésünkre mi magunk a hatóság fokozott ellenőrzését kérjük, amely állandó felügyeletet gyakorol abban az irányban, hogy az ügyvitelt minden néven nevezendő nyereszkedési haszonlesési cél nélkül, minden díjazás, anyagi ellenérték nélkül esz közöljük es hogy abból ami van és ami lesz, minden vendéglős, a legkisebb úgy, mint a legnagyobb, megkapja az őt megillető részt.

Rekvirálnak és maximálnak.

A Közélelmezési Hivatalnak úgy látszik nincs más dolga, mint a rekvirálás és a maximálás. Ezt pedig olyan balkezesen csinálja, hogy amit rekvirálni akar, azt már nem találja, az már régen Ausztriában vagy máshol van, amit pedig maximál, abból nem kápní semmit, kivéve a fővárosi áruüzemeket, de ezek is igen sokszor látognak az ürességtől. A haditermény bank r. t., mely nem régen 6—7 millió korona nyereséget, mint egy évi üzleteredményt mutatott ki, országszerte küldi megbízottait rekviráló körutazásra, hogy szedjen el minden fölösleget, — de ne pótoljon sehol hiányt. Ezt körülírva annyit tesz, hogy ott, ahol a fejenként megállapított adagoknál többet talál, ezt

a többletet, még ha dekagrammokból is áll, vegye el; ott pedig ahol még a megengedett mennyiséget sem találja, ott bizza az illető családokat a jó isten oltalmába, kérvényezési fórumokká pedig jelöljék meg a — sóhivatalt.

Ezidőszert ezek a rekviráló megbízottak nagyban dolgoznak a vidéken. Talán mondani sem kell, hogy minden áron kell találni fölöslegeket, mert másképp a költségeket sem érdemlik meg. Nem lehet a mai viszonyok közt kifogást emelni az ellen, ha a tényleges fölöslegeket igénybeveszik az ellátatlanok élelmezési céljaira, de alaposan kifogásolható az a közöny, mellyel az ellátatlanokkal szemben a hivatalos körök viselkednek. A nem termelő lakossággal nem törődnek. Budapesten is hiány van sok mindenben, kivéve a rejtett helyeken elraktározott s egyekes vagy érdekcsoportok birtokában lévő készleteket. vidéken és különösen a főváros közelében fekvő falvakban és telepeken azonban semmi készlet nincsen. És a lakosság ezen részével majdnem semmit sem törődnek. A Közélelmezési Hivatal a vármegye alispánját, az alispán a járási szolgabírókat, a szolgabírók a községi előjáróságokat látják el — rendelletekkel és utasításokkal, de nem élelmezéssel. Ilyen rendeletekkel és utasításokkal, sajnos, nem lehet jóllakni.

Ha a fölöslegek elosztását az ellátatlanok közt, helyesnek kell elismerni; mert csak onnan lehet venni, ahol van, de éppoly helytelennek kell minősíteni a Közélelmezési Hivatal és a Haditermény bank r. t. késedelmes eljárását, amit mindakét helyen eddig tanusítottak a legfontosabb életszükségleti cikkek biztosításával. És itt közérdekből rá kell olvasnunk egyet-mást mindakét fórumra. Kezdjük a gabonakészletek megállapítá-

Przemyslből haza Szibérián át.

Irta: Fodor Jenő főhadnagy, szállótulajdonos.

Az 1917-es tavasz elején kitört orosz forradalom a mi életünkben semmi változást nem okozott, legfőljebb az internálásra kijelöltek fogadtuk lemondással a hirt, nem számítottunk ezek után, hogy a forradalmi kormány honorálni fogja az előző megállapodásokat. Annál kellemesebben ért bennünket április hó elején a hír, 38-an voltunk ilyen boldogok, hogy készülünk, rövidesen utazunk Moszkván, Petrográdon át Dániába. Egy pár izgalmas nap után tényleg jött a parancs április hó 10-én való elindításra és e nap délutánján, minek utána a szomszédos Pjestyanka táborból is kaptunk 40 tiszte, el is indultunk. A bucszás leirhatatlan jelenetek között folyt le, nehéz volt nekünk távozónak a két év óta együtt élő bajtársi körből megválni, még nehezebb volt a visszamaradóknak! Könnyek között váltunk el és indultunk az antipichai katonai állomásra, vissza-visszanézve, amíg lehetett, két évi szenvedéseink tanyájára. Az állomáson három piszkos teherkocsi várt bennünket, ebbe raktak be bennünket és vittek be Csita állomásra, hol még tízen csatlakoztak hozzánk a városi táborból. Egy orosz jól beszélő, velünk együtt utazó főorvosunknak sikerült itt két személykocsit, IV. osztályt az állomásfőnökségtől kiverekedni, de a legtöbben Irkutzkig utaztunk teherkocsin, hol sikerült az egész társaság részére személykocsit rekvirálni. Az ut elég gyorsan

telt, a szibériai vegyes vonathoz voltunk kapcsolva, melyet elég találó humorral „Gorkij Maxim” vonatnak neveznek, ez viszi tudniillik a Szibériából belső Oroszországba munkára utazó mindenféle sápredéket, kínai kuliakat, szabadságos katonákat, költözőkdóket stb. Ellátásunk utközben természetesen nem volt, kiki magáról gondoskodott, de mindenütt bőven volt minden, ha drágán is, míg az Urálon túl nem értünk Itt aztán egy csapásra megváltozott minden, verekedni kellett minden falatért, tej, vaj, tojás, ami eddig bőségben volt, egyszerre eltűnt, kenyér egyáltalában nem volt kapható. Teljesen kiéhezve érkezünk meg 17 napi ut után Moszkvába, hol az a kellemetlen hír várt bennünket, hogy a tisztek részére rezervált helyek Dániában már be vannak töltve és addig míg új helyekről nem gondoskodnak, Moszkvában kell maradnunk. Kívitték bennünket egy Moszkva közelében levő legénységi gyűjtőtáborba, hol már volt együtt vagy 400 tiszte, kiket épp úgy, mint bennünket Szibériából hoztak el, hogy megtudják itt, hogy hiába jöttek.

Nem akarok kitérni elkeseredésünk és kétségbeesett helyzetünk részletezésére, de hogy nem a legjobbát kívántuk a muszáznak, az azt hiszem érthető! Három hosszú hétig voltunk itt Kossuhóvón, legénységi barakkokba összehúfolva, egy barakkban 220—250 beteg tiszte, kivéve a tábor cseh felügyelő altiszteji durvaságainak; naponta kétszer tartottak szám-lálást, erre trombitajellel hivat össze bennün-

ket, körülbelül 500 tiszte és 900—1000 főnyi legénységet. Napirenden voltak a szökések, de az elszökötteket nagyobbra részíesen megcsípték és bezárták. Élelmezésről annyiban volt gondoskodás, hogy a legénység ellátását szolgáló konyhából kaphattunk napi 75 kopekért egy levesnek nevezett moslékot és egy kis krumplipépet, ha az őrszünk ott lévő orosz legénység nem hozott volna be a közeli faluból vajot, tojást, kolbászféléket, éhen halunk volna! Hogy ilyen elhelyezési és ellátási viszonyok mellett a sok beteg állapot naponta rosszabbodott az csak természetes; a harmadik héten nagy nehezen sikerült kivinnünk, hogy egy orosz bizottság kiválasztotta közülünk, igazi orosz felületességel a könnyebb betegeket, ezeket táborba küldték, minket pedig, a súlyosabbakat talált százat, bevitték egy moszkvai kórházba. Itt egész jó körülmények közé kerültünk, Kossuhóvó után valóságos paradicsom volt! Agyakban aludtunk, türehető ellátásban volt részünk és benn lévén a városban, öt percnyre a Kremltől, gyönyörködhattünk erkélyeinkről a forradalmi Moszkva utcai forgalmában. Lassan-lassan ezt is meguntuk, már azon a ponton voltunk, hogy kérjük táborba való elszálltásunkat, hogy a kilátásban helyzetből és a korházi elzártaságból kiszabaduljunk, midőn a negyedik hét végén parancs jött a petrográdi „stáb”-tól, hogy küldjenek bennünket haza, mint invalidusokat. Hogy mit éreztünk erre a hirre, azt nem tudom részletezni, egyelőre

sánál. Abelyett, hogy a cséplés alkalmával ellenőrzés alá vették volna az ország egész gabonatermését, vártak, míg a gazdák saját legjobb belátásuk szerint adtak-vettek gabonát és rejtettek el amennyit akartak. Ez *utóbb*it keresik most. Kereszhetik már. Pedig a kormány felemelte a gabonaárakat, hogy a gazdáknak ne legyen okuk az elrejtésre, de ez sem használt. Tetemes mennyiséget vontak el a közellátásból és csak azért tehették, mert a hivatott és ezzel megbízott fórum időt és alkalmat nyújtottak reá. Ha azonban az *ellátatlan* Péter vagy Pál a *kormányrendelet* szerint kenyérének biztosítására gabonát vett, nem engedték meg a szállítást, mivel ezáltal Péter, és Pál „felhajtják az árakat”. És ezzel az eljárással *nem* az üzérkedő spekulánsot fosztották meg a meg nem érdemelt s görbe uton szerzendő haszontól, hanem az ellátatlan Pétert és Pált akadályozták abban, hogy a kormányrendelettel megállapított fejadagnak megfelelő kenyérrelvőt beszerezhesse.

Ugy-e bár, ez helyes közéleti politikai?

Ebből természetes joggal azt kell következtetni, hogy a közéleti gondozói, az ilyen akadályok alkalmazása mellett a közösek látják el kellő időben a kellő mennyiségű lisztet.

De ez nem így történik. Késedelmesen jön és bizony igen gyakran kenyér nélkül állnak a családok. Sok távirati sürgetés mellett is, hetek mulnak, míg egy lisztszállítmány a községbe jut. Panaszt emeljenek ezért? Az a jó öreg sóhivatal erre is jó!

Igy volt a burgonya beszerzésénél, így a káposztánál, a babnál, a zöldségféléknél és mindennél, amire a haditermény rátette áldott kezét. Az ellátatlanoktól

azonban, muszkákról lévén szó, fenntartással fogadtuk. Harmadnapra azonban tényleg elindítottak bennünket, egy személyvonathoz kapcsolt két kocsi Petrográdra, hol még kilenc napig szenvedtünk az u. n. „Evakuációs-punkt”-ban, egy ronda kórházban, kinn a Néva torkolatánál, míg végre innen is megszabadultunk. Átkutatták az összes podgyaszunkat, elszedték tőlünk minden iratot és nyomtatott betűt, még a cenzurázott levelezést is és minek utána három urat kikkél dupla fenekű ládákat találtak feljegyzésekké, visszatartottak, kivíttek bennünket az ugynevezett „finn” pályaudvarra és beraktak egy orosz egészségügyi vonatra. Most már a legskeptikusabbak is elhittük, hogy mégis csak hazakerülünk, de igazán jól csak másnap reggel éreztük magunkat, mikor már Viborg falait elhagytuk és vonatunk finn földön robogott. Junius hó 27-én érkezünk Torneóba, a finn-svéd határállomáson levő invalidus kicserélő helyre, hol egy ragyogó tisztasága, a finn vörös kereszt által fentartott üdülő otthonban nyertünk ideiglenes elhelyezést, hol a főnök és a beosztott nővérek kedvessége és a pazar bőségben nyújtott kitűnő ellátás hamar feledtette velünk eddig kiállott szenvedéseinket: itt már csaknem teljesen szabadok voltunk, csak symbolumnak volt egy szüronyos muszka az otthon kertjében kiállítva, éjfélig kinn felelhetünk a fűvön és bámultunk bele az éjszakai napba, mert itt a napjegyenlőség idején nem megy le a nap csak perckere.

(F olyt. köv.)

elvontak mindent közéleti érdekből és ezek ezert a legsúlyosabbnak mutatkozó télen élelmiszerek hiányától felfordulhatnak — csupa közérdekből.

Semmivel sem áll jobban a zsír- és szénellátás ügye. A kereskedőnél sokszor tele van a csuszda készlettel, de nem ad se fát, se szénét. Felállítottak ebben az ügyben egy panaszírodát is, de mit ér a panasz, ha a rászorult ember még sem kap tüzelőanyagot; mit ér a panaszhivatal, ha annak az ügyköre és működése azonos a sóhivattal.

Hát bizony tisztelt központok és Közéleti Hivatal, Önök a meglévő készletekkel sem törődnek, de még kevésbé törődnek a beszerzésekkel, noha az ellátlanok előtt elvágják az utat, hogy maguk szerezzenek be valamit. Száz meg száz akadályt gördítenek a *saját* céljára beszerezni óhajtó család elé, míg ellenben az árdrágító uzsorások vonatszámra vásárolhatnak és csempészhetnek, ahová akarnak. Mikor erre rájönnek, üthetik a nyomát. Nem tudják, amit tudniok kellene; nem látják, amit látniok kellene. A vendéglőtől elveszik saját termésű és saját közéleti üzletére szükséges 50 kgr. babot.

Hát így fest a mi közéleti gondozásunk gondozása. Tessék csak tovább rekvirálni és maximálni, mert ez a fődolog és ebben merül ki a központok tevékenysége. Köszönjük az ilyen gondviselést!

TÁRSULATI ÉLET.

A Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok e hó 26-án tartott választmányi ülésén igen sok panasz hangzott el a nyersanyagok beszerzésének nehézségeiről és egész halom vád a központok ellen, melyek semmivel sincsenek segítségére a vendéglősöknek, sőt ellenkezőleg megnehezítik a beszerzéseiket. Kíváncsiak a vendéglősök arra, hogy mirevalók a központok és miért nem törődik a kormány az élelmiszerek kielégítőbb beszerzéséről. A választmány elhatározta, hogy a társulat jogtanácsosát kéri fel a szükséges intézkedések megtételére. A tanácskozás folyamán megállapítást nyert, hogy a Szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának tisztviselői csak annak a vendéglősnek adnak utalványt a beszerzési csoportok által biztosított élelmiszerekre, kik ebbe a társulathoz tagul belépnek és a „Magyar vendéglős és kávéipar” című lapra egy évre előfizet, vagyis aki 10 K beiratási, 3 K tagsági és 16 K előfizetési díjat, összesen 29 K-át lefizet. Megállapítást nyert az is, hogy a másik két vendéglős ipartársulat tagjaink részére kiállított igazolványt nem veszik ott tekintetbe és az így igazolt tagoknak, több esetben nem adtak utalványt. Elnök bejelenteli, hogy ezeket az eseteket neki is jelentették, ő az ügyben illetékes helyen panaszt emelt, már annál is inkább, mert a Szállodások stb. ipartársulat elnöke, Palkovits ur előtte is kijelentette, hogy a belépésre senkit sem presszionálnak, a másik két társulat tagjait pedig feltétlenül ellátják anyaggal. Ezen ügyvel kapcsolatban szóba került, hogy a vendéglős körökben egy vendéglős-beszerzési részvénytársaság alapításáról van szó, amivel foglalkozni kellene. Miután ezen alapítás-

ról semmitéle prospektus eddig senkibe sem érkezett, a választmány ennek megismerésig nem foglal állást. Mihelyt azonban megismeri az alapítás célját és annak módozatait, azonnal foglalkozni óhajt vele. Szóba került a fővárosban levő három vendéglős ipartársulat fuziója is, a választmány azonban a mai viszonyokat nem tartotta alkalmasnak arra, hogy az ügygel érdemben foglalkozzék.

A kávé-ipartársulat rendkívüli közgyűlése.

November hó 22-én, a budapesti kávé-ipartársulat rendkívüli közgyűlést tartott. Harsányi Adolf ipartársulati elnök mindenekelőtt beszámolt az ipartársulat tagjait érintő fontos kérdésekről, a cukor és tejellátásról, a villamosáram szolgáltatásáról stb.-ről. Ezután az összehívók nevében Mészáros Győző okolta meg, hogy miért kérték a rendkívüli közgyűlés összehívását. A közgyűlés megtartásával az volt a céljuk, hogy állást foglaljanak egy tervezett új alakulattal, a kávéosk beszerzési részvénytársaságával szemben. Résztelenen kifejtette, hogy miért nem kell nekik a részvénytársaság, mely csak arra volna jó, hogy az igazgatóságának busás osztalékot fizessen, de a kávéosk annak révén egyéb cikket, mint cukrot nem kapnának; már pedig annak elosztása ma amugy is az ipartársulat kezében van. Ilyen értelmű határozati javaslatot is nyújtott be. A javaslatnál hosszabb vita indult meg és viharos közbeszólások eleméntáris erővel törtek ki. Harsányi elnök felment, hogy a beszerzési részvénytársaság nem alturista alapon alakul. Ő nincs rá szorulva az évi 20.000 korona dotációra s nem azért létesítették a beszerző részvénytársaságot. Nem helyesli, hogy egyes kávéosk egy fővárosi német lap tudósítójának tendenciózus információt adtak. Végül kijelenti, hogy a benyújtott indítványt *szavazásra nem bocsáthatja*, mert a kávé-ipartársulat közgyűlése nem illetékes arra, hogy egy részvénytársaság megalakulását megakadályozza. Az elnök szavait nagy lármá követte, végül a közgyűlés Weingruber József felszólalása után kimondta, hogy akár alakul részvénytársaság, akár nem, kívánja, hogy a cukorelosztás rendszere az eddigi legyen, vagyis az ipartársulat kezében maradjon.

(p)

A tátrai kincstári fürdők kormánybiztosa.

A tátrai kincstári fürdők adminisztrálásában nagy változás történt: a miniszterium kinevezte dr. Doby Istvánt miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel a tátrai kincstári fürdők kormánybiztosává.

Hatáskörébe tartozik a tátrai kincstári fürdő és nyaralótelepek (Szentiványi Csorbató, Tátralomnic és Fenyőháza) helyszíni és a tátrai turistaság főfelügyelete.

Ezen hatáskörénél fogva a kormánybiztos fogja ellenőrizni a fentebb említett fürdőtelepek kincstári üzemait, a kincstári szállodák szobáinak kiadását és öt illeti a döntési jog a telepeken levő azletek kiadása és szerződések kötése körül.

A tátrai turistaság tekintetében pedig felügyeleti hatósága alá tartoznak a meglevő turistasági berendezések s ugyancsak

ő van hivatva ilyenek létesítése iránti javaslatot tenni.

A kormánybiztosság létesítése már magában véve is egy szebb jövőt enged remélni a kincstári fürdők életében, hogy pedig ez a szebb jövő be is következik és hogy a tátrai fürdők végre arra a színvonalra fognak emelkedni, amely természeti szépségeiknek, gyógyító hatásaiknak megfelel, azt garantálja a kormánybiztos ur személyének szerencsés megválasztása.

Dr. Dobay István egy igazi nagyműveltségű ur, aki világlátottsága és a legelőkelőbb társaságokban való otthonossága révén egyedül alkalmas annak a válogatott tulajdonságokat igénybe vevő állásnak betöltésére.

Mi igazán szívből örülünk annak, hogy végre a kincstári fürdők ügyeinek felügyelete ilyen elsőrangú kapacitás kezébe kerül, mert így a kincstári fürdők elfoglalhatják vezető szerepüket a többi fürdőink felett s így remélhetjük, hogy fürdőéletünk és így idegenforgalmunk is megfelelő színvonalra fog emelkedni.

Dr. Dobay István kormánybiztos, aki különben a „Társaság“ című szépirodalmi és kritikai hetilapnak a szerkesztője is már meg is kezdte üdvös munkáját. Tátralomnic fürdő igazgatóját állásától elmozdította s mint értesülünk, erre a helyre Szűts Istvánt, a vendéglősök árubeszerző csoportjának agilis igazgatóját fogja szerződtetni.

A kormánybiztosnak több ilyen tisztogató munkájára lesz szükség, míg a kincstári fürdőtelepek üzemeltetési és megfelelő emberek közvetlen intézése alá kerülnek, de hiszünk és reméljük, hogy a kormánybiztos ur gondoskodik arról, hogy a telepeken levő vendéglői, kávéházi stb. üzemek az egyedül arra alkalmas szakemberek vezetésére bízzák, mert így annak helyes vitele garantálva van.

Dr. Dobay István kormánybiztos urnak a vendéglői, kávéházi és egyéb üzemek bérbeadása körül többször lesz alkalma a magyar vendéglős és kávé ipart üzőkkel érintkezni s óhajtjuk, hogy ezen érintkezések alkalmával módjában legyen meggyőződnie arról, hogy az ezen iparágban dolgozók fel tudnak emelkedni hivatásuk magaslatára és az általuk ellátandó üzemeket megfelelő színvonalra emelni.

A kormánybiztos ur, Budapest, Szemlevesz-utca 17. szám alatt lakik és fogad minden kedden d. e. 11 órától 1-ig a m. kir. földművelésügyi miniszterium palotájában (Országház-tér 11) félelemlét 31 sz. alatt levő hivatalos helyiségében.

Uj boradó.

— Minden hektóliter bor után 14 korona bortermelési adó fizetendő. —

A képviselőház november hó 20-án tartott ülésén a kormány több törvényjavaslatot beterjesztette a *bortermelés megadóztatásáról* szóló törvényjavaslatot. A pénzügyi biztosság e törvényjavaslatot már letárgyalta és mire e sorok nyomtatásban olvasóink elé kerülnek, bizonyára már a képviselőház és főrendiház is elfogadta azt.

Miután ez az új adó a termelőn kívül elsősorban a *vendéglősöket* érdekli, szükességnek tartjuk, hogy e törvényt röviden

ismertessük. A törvény indokolásában azt mondja a pénzügyminiszter, hogy a bor értéke a borítaladó életbeléptetése óta rendkívül mértékben emelkedett s így érthető, ha az állami bevételeknek lehető fokozására az állam ezt az értékemelkedést legalább kis részben igénybe veszi. Az új adótörvény a *jelenlegi borítaladó (fogyasztási és ugynevezett regále adó) változatlan fenntartása mellett új adót állapít meg, mely közvetlenül a termelt mennyiség után esik az államkincstár javára és pedig úgy, hogy a bor magánál a termelőnél lesz megadóztatva. A boradónál az új törvény a hazai bortermelés további fejlesztéséhez fűződő gazdasági érdekeket is tekintetbe veszi, amely a belföldön termelt, valamint a törvény hatálya alá nem eső helyekről beszállított bormustot és bort veszi adó alá. Tehát minden külföldről importált bor után is fizetendő ez az adó. Erre már pénzügyi szempontból is figyelemmel kellett lenni, mert tudjuk, hogy a háboru előtti években a dalmát bor behozatala élénken fellendült. A bortermelési adó a bor minden hektóliter után 14 korona, — literenként 14 fillér — amely akkor fizetendő, amikor a bortermelő a bort vagy bormustot forgalomba hozza, másnak átengedi vagy saját fogyasztására felhasználja. Tehát ezentul a *butéllások* sem vonhatják ki magukat egészen az adózás alól. Mert eddig, mint minden vendéglős tudja, a községi kupaktanácsok jóvoltából még az italadót is alig fizették és ezáltal mindig olcsóbban mérhették az állítólag „saját termésű“ bort. Az Ausztriából, Bosznia-Hercegovinából és vámkülföldről behozott bor vagy bormust után járó adó akkor esedékes, amikor a bort vagy bormustot címzett átveszi. A bortermelési adó kezelését a törvény a községek (városok) hatáskörébe utalja. A törvény végrehajtási utasításában bizonyára intézkedés fog történni, mely a pénzügyőrség ellenőrzési jogát és kötelességét is szabályozza. A beszédett hektóliterenként 14 koronát tevő adóból 10 korona az államot, 2 korona beszédési és kezelési költség fejében a kezeléssel megbízott községet (várost) illeti, 2 korona pedig a bortermelési adót nem kezelő községek javára az állampénztárba szolgáltató be. Az így egybegyűlt összeg megfelelő felhasználás végett a belügyminiszternek, Horvát-Szlavonországban pedig a bannak rendelkezésére bocsátandó. *Az 1917. évet megelőző időkből* eredő bortermelési bortermelési adó alá nem esik. A folyó évben termelt bormust vagy bor után azonban már fizetendő az adó.*

Mint ezekből látjuk, a bortermelési adót ezentul nemcsak a belföldiek fogják fizetni, hanem, miután ezt az adóösszeget a bortermelőnek az eladási árba bele fogják kalkulálni az Ausztriába és a vámkülföldre eladott borba, a külföldiek is adózni fognak nekünk minden fogyasztott magyarországi bor után.

Amennyiben ez a rendszer, hogy a termelt bor után a bortermelési adót *közvetlenül* a termelőnél szedik be, beválik, nincs kizárva, hogy majd a közel jövőben, ha a fogyasztási- és borítaladóról szóló törvényt módosítani fogják,

ott is ezt a beszédési módszert fogják törvénybe iktatni. A drága bor mellett ezentul az államnak is lesz haszna.

P. Gy.

Rendelet.

A sertésvágás korlátozása és a sertéstermek ármegállapítása. — Az árbíráli bizottságok megalakítása.

Rendelet a sertésvágás korlátozásáról és a sertéstermek ármegállapításáról. Fontos rendelet, amely egyrészt a jövőre is biztosítani óhajtja a sertésállományt, másrészt a mostani nehéz élelmiszeri nehézségeken is segíteni akar. A tennelét leszálítja 60 kilóról 40-re a sertés súlyát, amely még levágható. A sovány sertés árát, valamint a vágásra való sertést is felemeli a rendelet. Amazt egy koronával, emezt a súly nagysága szerint 6.50—6.80 ig. Nyilvánvaló, hogy ez az áremelés a valóságban meglevő árakat nem éri el és így csak örülni lehetne, ha érvényesülne. A sertéssel természetesen valamivel a zsír is megdrágul, de ez sem lényeges, csak — legyen áru.

A rendelet értelmében olyan sertéseket, amelyeknek sulya darabonként 40 kg.-ot meg nem halad, a kényszervágás esetén kivéve, közfogyasztásra levágni tilos. Ezen tsertést csak élsúlyban levonás nélkül szabad eladni. Hizlalásra szánt sertéseknek csak darabonként 90 kilogrammnál nem nehezebb sertés tekinthető. Első sertéseknek az átvétel helyéről (ab. istálló vagy szállás) történő eladásánál az alább megállapított áraknál magasabb árakat követelni vagy fizetni tilos: 1. az 50 kg.-nál nehezebb, de legfeljebb 90 kg. sulyu sertésnek a hizlalo vagy állattartó részére való eladásánál élsúly kg.-kint 7 kor.; 2. a) a darabonként 40 kg.-nál nehezebb, de legfeljebb 125 kg. sulyu sertésnek levágás céljából, eladásnál élsúly kg.-kint 6 K 50 f.; b) a darabonként 125 kg.-nál nehezebb, de legfeljebb 150 kg. sulyu sertésnek levágás céljából élsúly kilogrammonként 6 K 60 f.; c) a darabonként 150 kg.-nál nehezebb sertésnek levágás céljából eladásnál élsúly kilogrammonként 6 K 80 f. A fent megállapított legmagasabb árak magukban foglalják a sertéseknek a rakodó állomásig jutásával járó összes költségeket. Abban az esetben, ha a sertések mázálása nem a tartózkodási helyen, hanem attól legalább 2 kilométernél távolabb helyen történhetik, a vételáron felül hajtás, illetve szállítás közben bekövetkezett súlyvesztésig címén legfeljebb a vételár 2 százaléka számítható fel. Ezek a legmagasabb árak nem terjednek ki a 40 kg.-nál kisebb sulyu vágósertések, az 50 kg.-nál kisebb sulyu hizlalásra szánt sertések és általában a tenyész-sertések adásvételére. A törvényhatóság első tisztviselője mindenütt köteles megállapítani az élsertés legmagasabb árát oly esetben, amikor az eladás nem az átvétel helyéről történik. A fent említett áraknál azonban 6 százalékkal magasabbak ezek sem lehetnek.

A nyers disznózsír és friss sertés-hus eladásánál a termelő és viszonteladó közti forgalomban a maximális ár *100 kilogramm tiszta sulyért 850 K.* Leölt sertések egészben vagy féldarabokban való eladásánál a maximális ár métermázsán-

ként 800 korona, olvasztott disznózsírnál 920 korona. A törvényhatóság első tisztviselője köteles megállapítani a sertéshusipari összes termékeknek ugy a viszonteladásban, mint a kiskereskedelemben való legmagasabb árát. A rendelet nem vonatkozik a vámkülföldről behozott élő sertésekre és sertéstermékekre. A rendelet, melynek hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed, azonnal életbe lép.

Az árbíráló bizottságok megalakítása. A tanács elhatározta, hogy vendéglői és kávéházi árbíráló bizottságokat állít fel és intézkedett a két bizottság megalakítása iránt. E bizottságok hatáskörébe tartozik az, hogy a hatóságok és bíróságok megkeresésére árkérdésekben véle nényt nyilvánítsanak és tájékoztatást adjon, a hatóságok által megállapítandó maximális árak és egyéb árkérdések tekintetében javaslatokat tegyen és végül, hogy a fogyasztókönység, továbbá a szakmabeli üzletújdonosok, a hatóságok és bíróságok tájékoztatására ugynevezett tájékoztató-árakat állapítsanak meg.

Előfizetőinkhez.

A Fogadó eddigi szokásához hiven az idén is kiadja az 1918-ik évre szóló Vendéglős Naptárt, azonban az eddigi szokástól eltérően nem olvasókönyv, hanem zsebkönyv alakjában és olyan tartalommal, amelyenél fogva az a szakmabeliek állandó útmutatója és kézikönyve lesz.

A naptárban nem fogunk elbeszéléseket, anekdotákat és egyéb szórakoztató olvasmányokat adni, hanem hasznos tudnivalókat, útmutatót ismertetőt. Így a szorosan vett naptári részen kívül közöljük Budapest utainak, tereinek jegyzékét, amelynek segítségével bárki Budapesten bármint feltalálhat anélkül, hogy mások kalauzolására szorulna. Ezután közlünk egy hosszabb borkezelési ismertetőt is, amelyben mindenki hasznos utasításokat talál a borok mikénti kezelésére vonatkozóan.

Közöljük a szakmát érdeklő gyárak, vállalatok sorát, a Budapesten található szórakozóhelyeket stb. Bemutatunk kerékvénymintákat, melyek a szakiparban előforduló engedélyek elnyerése végett andókat be, az engedélyező hatóságokat, ezeknek eljárásait stb., mint megannyi nélkülözhetetlen segédeszközt a szakiparban.

Ezen rendkívül hasznos és majdnem nélkülözhetetlen ismertetőket után adunk pár tiszta és jegyzetekre alkalmas lapot, ugy, hogy a csinosan kiállított zsebkönyvecske állandó kísérője és segédeszköze lesz a szakmabelieknek.

A könnyen szembentartható naptárt azonban az eddigi szokástól eltérően nem pénzért adjuk előfizetőinknek, hanem áldozatot nem kimélve, teljesen ingyen adjuk azoa t. előfizetőinknek, akik előfizetési díjukat 1918. december hó 31-ig előre beküldik.

A naptárunk ingyen adása a mai rettenetes drágaság mellett igazán óriási megterhelést jelent, de egyrészt az az általunk eddig is nyilvánított önzetlenség, hogy a szak érdekeiben áldozatra való tekintet nélkül tegyünk meg mindent, másrészt

pedig az a remény is vezetett, hogy így t. előfizetőink egy olyan kedves meglepetésben részesülnek részünkről, amivel szemben bennünket is szívesen mentenek fel az előfizetési díjak beszedése és nyilvántartása körül felmerülő sok munkától s fölösleges kiadásoktól, ami által viszont leh. tővé teszük, hogy teljes erőnket és időnket a közös cél elérésére szentelhessek.

Reméljük, hogy a Vendéglős Naptár ezidei kiadásával igazán olyan kellemes meglepetésben részesítjük előfizetőinket, hogy mindig szeretettel fognak ránk gondolni és lehetővé teszük, hogy minél kevesebb adminisztrációval keljen az időnket tölteni s így annál nagyobb erővel szolgálhatjuk érdekeiket.

A csinos kiállítású naptár már december elején el fog készülni és a szétküldést azonnal megkezdjük. Könnyebb kezelhetőség kedvéért minden előfizetőnknek 1918. december 31-ig járó díját közölni fogjuk csekklap mellé. elérésével s amennyiben az ott jelzett összeg t. előfizetőnktől beérkezik, ugy a naptárt azonnal küldjük.

Ma minden valamire való naptár 5-6 korona, aki tehát az előfizetés ellenében naptárunkat ingyen kapja, az 5-6 koronát *takarít*, nem is véve figyelembe azt a nagy előnyt, amit naptárunk a szakma szempontjából jelent.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

Budapesten a pezsgőkészletet be kell jelemleni. A tanács hirdetést tett közzé, amelyben tudatja, hogy a pezsgőbor és habzó boradóra vonatkozó szabályrendelet 1917. december 1-én életbe lép. Ennek képest a főváros területén november hó 30-án még meglévő pezsgőbor és habzóbor-készletek után a szabályrendeletben megállapított adó lerovandó. Az adó összege a bor árnak 25 százaléka, melyet a székesfővárosi központi pénztárba kell befizetni. Mindazok, akik pezsgőbor és habzó bor eladásával foglalkoznak, a tényleg elért eladási árnak, magánháztartások pedig a saját szükségleteire a nem helyben beszerzett, hanem a fővárosba behozott borok beszerzési árának 25 százalékat tartoznak adó fejében lerőni. Magánháztartások azonban most elsősorban az adó életbeléptetése idejében a 25 százalékos adóösszeget arra való tekintet nélkül tartoznak lerőni, hogy készleteiket a fővárosban vagy azon kívül eső helyen szerezték-e be és csak az adó életbeléptetése után időben beszerzett készletekre vonatkozólag irányadó a szabályrendeletnek 3 §-ában lévő rendelkezés. Mint hogy a pezsgőbor- és habzóbor-adó a vendő, illetve fogyasztókönységet terhel, ennél fogva az adót az eladó az eladás, illetve a fogyasztás alkalmával számítja fel és szedi be. Az adó kivételére szolgálhatnak a bevallási lapok, melyeket a kerületi előjáróságok fognak kézbesíteni, magánháztartások azonban ezeket a lapokat a kerületi előjáróságoknál maguk tartoznak beszerezni. A szabályrendelet 4. §-a értelmében a pezsgőbor és habzóbor-készleteket az életbeléptetést követő három nap alatt, tehát **december 4-ig** kell a bevallási lapok útján a központi szám-

vetőség IX. ügyosztályában (IV., Központi városbáz. III. emelet 361) beadni, vagy postán ajánlván elküldeni, a később beszerzett készletek pedig esetről-esetre *ugyane határidő alatt* és ugyancsak a bevallási lapok útján szintén az említett hivatalban a megállapított módon bejelentendők. A hirdetés végül felhívja a figyelmet arra, hogy aki a szabályrendeletben megállapított határozmányok ellen akár cselekvéssel, akár mulasztással vét, a hatósági ellenőrzést meghusítja, megnehezíti, vagy a hatóságnak valótlán adatokat jelent be, az 50 koronától 1000 koronáig terjedhető pénzbírsággal, aki pedig a székesfővárost a pezsgőbor-, illetve habzóbor-adóban megrovíditja, vagy a megrovíditás veszélyének kiteszi, az a tanács által megállapított adóösszeg — minimálisan 10 korona megtérítésen felül — ennek 10-szeres összegétől 50-szeres összegéig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Adakozó sörgyárosok. Dreher Antal és Haggemacher ököskök, kőbányai sörgyárosok a Hirlapíró Nyugdíjintézetnek egy nagyobb összeget adományoztak. Eddig nem igen tapasztaltuk, hogy a serfőző urak bőkezű adakozók lennének. A nyáron elhunyt két Haggemacher végrendeletében olvashattuk, hogy a boldogultak számos jótékonycélú intézetnek kisebb-nagyobb összeget hagyományoztak. Már akkor feltűnt, hogy Haggemacher sörgyáros — kinek több milliót vagyon megszerzésénél a vendéglősök nem voltak az utolsó segítő társai — a vendéglősiparról egészen megfeledkezett. Egy vendéglős-menház vagy vendéglős üdülő-otthon alapítására, a fővárosi pincérszakiskola céljaira, a vendéglős- és pincér nyugdíjintézet javára hagyományozott nagyobb összeggel az elhunyt a vendéglős iparban is megörökítette volna nevét. Hogy most a háborús évek milliós hasznából a fent említett két sörgyáros adakozik, dicséretes cselekedet. Csak folytassák! De ne feledkezzenek meg a vendéglősiparról se. Hogy pedig az adakozást éppen a Hirlapíró Nyugdíjintézetnél kezdték, ebben mi nem látunk celzatosságot; a fő, hogy a *folytatás következik.*

Részvénytársaság borkivitelre. A tokaji borok értékesítésére, értesülésünk szerint, a Magyar Általános Hitelbank és az Agrárbank nagyobb szőlősgazdák bevonásával részvénytársaságot alapít, amely legközelebb meg is kezdi működését.

Magyszöllősen

a Royal szálló bérbeadó

teljes berendezéssel és felszereléssel 1918. január hó 1-től 3 esetleg 6 évre. Bérlet tárgyat k pezük: 12 vendég-zoba, modern berendezésű kávéház, étterem, sörcsarnok, táncierem, amely mozgósíthatnak nagyon alkalmas továbbá kocsmák, lakás, jégverem, istálló, kocsiszín, nagy pincebelsősek, tágas udvar stb. Ajánlatok 1917. december 15-ig a Munkácsi Hitelbank részvénytársasághoz Munkácsra küldendők, ahol a részletes feltételek tekintetében az érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek.

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t., — amely a Hitelbank és a Leszámitoló Bank épízet alatt áll — hét és fél millió koronás alapítójé mellett 1,314,458 kor. tiszta nyere-

seget mutat fel, a takaréklapok bőséges dotálása után.

Egy megjegyzés. Mult közleményünkben a Társulati élet rovatban teljes egészében közöltük a Szállodások, vendéglősök stb. nyugdíjintézetének október hó 26-án tartott igazgatósági ülésének jegyzőkönyvét. Ennek utolsóelőtti bekezdésében az áll, hogy az elnök indítványozza, hogy a „Fogadó” című szakközlöny egy példányára az egyesület fizessen elő és hogy az egyesület hivatalos közleményei a „Fogadó”-nak díjmentes közlés végett ezertől esetről-esetre beküldessenek. A t. elnök urnak indítványa félreértésre adhat okot, amit elkerülendő, saját reputációnk érdekében megjegyezzük, hogy mi ugyan szívesen látjuk előfizetőink sorában a nyugdíjintézetet, de az érintő közleményeket nem az előfizetés ellenében, hanem egyszerűen és azért hozzuk, mert ezzel ezen nemes intézmény érdekeit saját erőnkhez képest előmozdítani kívánjuk. Tiszán ez a cél vezetett bennünket akkor, mikor t. elnök ur utján szolgálatunkat az intézet javára felajánlottuk.

A megbírságot Heidsick pezsgőgyáros. A francia Heidsick pezsgőgyári cég tulajdonosát, kit egyébként Kunkelmannnak hívnak, a párisi 8-ik büntető kamara két hónapi börtönrre és 10 ezer frank pénzbírságra ítél, mert gyári képviselője a Berlinben és Bécsben levő pezsgő készletét forgalomba hozta s mert a gyár Hollandián át 6000 üveg pezsgőt a németek által elfoglalt Belgiumba szállított. A börtönbüntetést azonban a bírság felüggesztette.

Hymen-hírek. Pityul József temesvári főpincér eljegyezte Gyelán Piroskát Aradról.

A hadikölcsön jegyzése már mult számunkban felhivtuk olvasóink figyelmét. Azt ezuttal is megismételjük. A béke már igazán nincs messze, legalább az összes ellenségeink táborából érkező hírek ezt jelentik. Ha pedig a béke boldog ideje elérkezik, akkor a hadikölcsön fog a legjobb tőkebefektetés lenni, mert egyszerűen olyan pénzbőség lesz, hogy a takarékbetétek után alig fognak százalék kamatot fizetni. Ezért nemcsak a nemzet nagy céljának érdekében, de mindenki saját érdekében cselekszik, aki minden fölösleges pénzt hadikölcsönbe fekteti. A napokban érkekezés volt a pénzügyministeriumban a hadikölcsön-propaganda ügyében, ott olyan hangok is hallatszóttak, hogy a különböző és kormánytól függő engedélyek kiosztásánál azt is figyelembe fogják venni, hogy ki-ki hogy

teljesítette köteleességét a hadikölcsön-jegyzésnél. Erre felhivjuk t. kartársaink figyelmét azzal, hogy a vendéglős és kávéiparban dolgozóknak nagy érdeke, hogy az engedélyek kiosztásánál ilyen szempontból ne lehessen kifogást tenni.

Az Első Magyar Részvény Serfőződe ötvenedik közgyűlése. Az első magyar Részvény Serfőződe november 17-én tartotta Kunz Jenő dr. elnöklete alatt ötvenedik rendes közgyűlést, mely mély sajnálattal vette tudomásul, hogy az igazgatóság volt elnöke: dr. Schmidt József, más közérdekű elfoglaltsága miatt az év folyamán lemondott. Elhatározta, hogy a volt elnök rendkívüli érdemeit, amelyek a vállalat nagyszabású fejlődésében nyertek testet, a közgyűlés halála jeléül jegyzőkönyvében megörökíti. Kegyelettel adózott azután a közgyűlés Németh Titusz évközben elhalt alelnök és régi érdemud igazgatósági tag emlékének. Elfogadták az igazgatóság jelentését és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatokat, melyek szerint a részvényeseknek, ugy mint az elmúlt üzletévben, részvényenként 250 K-át fizetnek ki; a szelvényeket a Magyar Országos Központi Takarékpénztár már folyó hó 19-étől kezdve beváltja. A segélyalapot a szokott módon 30.000 K-val és a nyugdíjalapot 20.000 koronával gyarapították. Az igazgatóságba újra választották Kunz Jenő dr.-t és megválasztották Metzler Jenő dr.-t és Moiret Lajost a vállalat igazgatóját. A felügyelőbizottságot Beck Lajos megválasztásával egészítették ki.

Hol vásároljunk? Vendéglősök és borkereskedők figyelmébe ajánljuk a jászberényi borpiacot. Az ideai borok jászberényben elsőrendű minőségűek. Mint értesülünk, az ottani Bortermelők pincészövetk. mint Részvénytársaság összes borait, mintegy 20.000 hektoliter, a jászberényi Földmives Iskola borait és a többi számottevő urasági borteleket az Első Kőbányai Pezsgőipar és Borkereskedelmi Társaság, Budapest-Kőbánya (Állomás-utca 2.) vásárolta meg. Ajánlatosnak tartjuk, ha az érdeklődők ezen előnyösen ismert céghez fordulnak.

Fogyoknak tilos italt kiszolgálni. A szabadkai rendőrség Sz. ottani vendéglőst több ízben figyelmeztette, hogy az orosz fogyoknak ne szolgáltasson ki italt. Mint-hogy a közbelépés eredménytelen volt, a rendőrség feljelentette a vendéglőst a belügyminiszternél, aki elrendelte, hogy a kocsmát azonnal zárják be. A belügyminiszter intézkedését rögtön végrehajtották. A Fogadóban annak idején figyelmeztették a vendéglősöket, hogy a belügyminiszteri rendelet értelmében hadifogyoknak semmiféle szeszes italt nem szabad kiszolgálni.

Malálozás. Gaál Sándor vendéglős f. évi november hó 14-én, hosszu izenvedés után, életének 45-ik évében elhunyt.

Pfeiffermann Jánosné, szül. Völgyi Vilma, f. hó 17-én hosszas szenvedés után elhunyt. Áldás és béke poraikra.

Fürdőárak Herkulesfürdön 1817-ben.

Mindenképpen érdekes okirat birtokába jutottunk a napokban. Ez az okirat 1817-ben kelt, tehát ma éppen 100 éves. Tartalmát tekintve pedig Herkulesfürdő fürdői árait szabályozza.

Az okirat német szövegű és teljes címe: *Auszug aus dem Mehadiaer-Bad Arendakontrakt über die Arendator abzunehmen gestattete wordene Taxen, pro Anno 1817.*, azaz magyarul: *Kivonat Mehadia-fürdő bérleti szerződésében a bérlettel szerződésileg megállapított árakról 1817. évben.*

Herkulesfürdőről köz tudomásu dolog, hogy állami birtok s az állam adja ki bérletbe s ezt az okiratot kétszeresen érdekessé teszi, hogy épp ezért teljes teggal a legjutányosabb fürdői áraknak jekinthejtjük a benne megállapított árakat, az akkori fürdői árak között, mivel az állam, mint gazda legjutányosabban adhat.

Érdekes a mai kor gyermeke előtt, hogy állami szerződést német nyelven kötöttek, aminek magyarázata az, hogy akkor még a magyar nyelv egyáltalán nem volt hivatalos nyelv s még magánhasználatban sem volt divatos.

Szomorú nevezetessége az okiratnak, hogy az árak kétféle értékben vannak feltüntetve: egyezményes ezüst, azaz pengő pénzben és papírpénzben.

Az egyezményes ezüstpénz magyarázata az 1750. évi német birodalmi rendek egyezményében rejlik, ahol a verendő ércpénznek ötvözetét, nagyságát, súlyát elhatározták.

Köz tudomásu dolog, hogy akkor még a Habsburgok magyar király voltak mellett, nem osztrák, hanem német császárok voltak s ezen a réven lett a német egyezményes pengő pénz Magyarországon is folyó pénzzé.

Hogy a pengőpénz mellett a papírpénz is fel van tüntetve, épp ebben rejlik a dolog szomorú nevezetessége, mivel a papírpénz értéke a pengőnek épp a felére van értékelve.

Ennek a megértéséhez pedig tudnunk kell, hogy a vén Európát akkor épp ugy mint most, egy óriási európai háboru rengette meg, amelyben a Németbirodalom, s vele Ausztria és Magyarország is tevékeny részt vett és Ausztria akkora

FOGADÓ NYOMDA

vendéglői- és kávéházi cikkek készvársái forrása
Budapest, József-utca 56.

Raktáron tartunk söntés- és konyhakönyveket, söntés-konyha- és kávéházi felíró-iveket, bon-blokkokat (10 féle színben), táblakrétákat, dákokrétákat, dákbőr-ragasztókat, dákbőröket és Laibachi csiszolt fogvájókat stb. stb.

Szíves figyelembe! A rendelések — a szállítás egyszerűsítése céljából — utánvét mellett eszközöltetnek.

Papírszalvéták ára

1000 darabonként:

Nagy puha éttermi szalvétá	42.—
Nagy kreppelt éttermi szalvétá	40.—
35x35 cm. kreppelt szalvétá hajtogatva	18.—
35x35 cm. kreppelt szalvétá hajtogatatlan	17.50
32x32 cm. fodros szélű hajtogatatlan	13.—

Budapesti Ovadék Szövetkezet

Ovadékokat

éttermi-, kávéházi- és szállodai pincérek részére korlátlanul folyósít és váltópénzeket. — Tagfelvétel bármely időszakban. — Kedvező feltételek. — Gyors és előnyös lebonyolítás. — Hivatalos helyiség: Budapest, Rákóczi-ut 55. II. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig. d. u. 3—6 óráig.

kiadásokba keveredett, hogy a jövő évi termést előre eladó rossz gazda módjára segített magán; előre elköltötte a jövő években remélt bevételeket is, amit úgy csinált meg, hogy derűre-borura gyártotta az ércfedezet nélküli papirbankót. Utoljára annyi volt a papirpénz, hogy mindenki kétkedve fogadta el, maga a kibocsátó is.

Hogyan segített hát magán Ausztria? Ugy, hogy 1811-ben a papirpénz értékét $\frac{1}{5}$ -ére szállították le s a nyomban bevonás alá vett papirpénz helyett újat bocsátottak ki.

Azonban Ausztria ezzel nem elégedett meg, ismét tovább folytatta a megkezdett gazdálkodást, úgy hogy 1816-ban újra megcsinálta az 1811-es fogást. És újra devalvált, azaz újra leszállította a pénz értékét. Ezuttal a forgalomban levő bankó értékét $\frac{1}{3}$ -ára szállították le. Ez a kettős devalváció, azaz pénzértékleszállítás pedig azt jelentette, hogy — mai pénzünkben kifejezve — 100 fillér értékű papirpénz a rövid öt év alatt kétszer megejtett devalváció következtében leszállt hét fillér értékre.

A szóban levő árszabály a második — 1816-os devalvációt tükrözött vissza és nem mutatja a teljes 66% os devalvációt, csak 50% osat, amennyiben a bankópénzt nem harmadrésznyi, hanem feleértékűnek minősíti egy-két eset kivételével. Maga az árszabály magyarra fordítva a következő:

Naponként:	Pengő-pénzben	Papir-pénzben forint
Egyszeri fürdésért személyenként, kik hárman közösen bérelnek egy fürdőszobát	— 15	— 30
Egyszeri fürdésért egy személy után, aki maga bérel egy fürdőszobát	— 30	1—
Egyszeri fürdésért 2—4 személy után, kik együtt fürdőznek	1—	2—
Egyszeri fürdésért személyenként a közös fürdőben	— 02	— 04

Lakásbérek:

Egy 1 ablakos szobáért naponként	— 20	— 40
Egy 2 ablakos szobáért naponként	— 24	— 48
Egy 3 ablakos szobáért naponként	— 30	1—
Egy kis konyháért	— 15	— 30
Egy nagy konyháért	— 20	— 40
Közös lakásért a padláson személyenként és naponként	— 03	— 06

A szobákban található álmami fabutor használataért a fürdővendég nem fizet.

A fürdőbérlet által adott jobb butorzatért és egy finomabb ágy után fizet a vendég naponként

Olcsobb butorzat használataért és egy egyszerűbb ágy után naponként	— 16	— 32
Egy töltött szalmazsákért naponként	— 03	— 06
Istállópenz egy ló után naponként	— 02	— 04
A kocsiszinben elhelyezett ló és kocsis után naponként	— 03	— 06

Étel- és italárak papirpénzben.

	A vendég-lői asztalnál	Szobában étkező betegek után
3 fál ételért, melyben a leves befoglalatik, kenyér nélkül	1—	1-20
4 fál ételért	1-30	1-40
6 fál ételért	2-12	2-24
Egy itce 1 éves vörös borért	— 30	— 30
Egy itce 1 éves fehér borért	— 40	— 40
Egy itce vörös ó-borért	— 48	— 48
Egy itce fehér ó-borért	1-12	1-12
Egy pint közönséges szilvóriumért	1—	1—
Egy pint ó-szilvóriumért	2—	2—

Több fogásból álló ételek árszabályozva nincsenek, e tekintetben a vendég egyezik meg a bérlelővel. Szintén nincsenek árszabályozva a különleges vagy finomabb borok, likőrök és rosoglio, valamint a forralt italok sem.

Egészséges egyének csak akkor szolgáltatnak ki külön szobában, ha ott legalább is négyen étkeznek együtt egy társaságban és ekkor fizetnek:

3 fogásos ebédért személyenként	1-24	frtot
4 " " "	1-50	"
6 " " "	2-30	"

Esténként a vendégeket adagok szerint szolgálják ki az étlapon feltüntetett árak szerint.

Kivonatoltatott Temesvárotról, 1817. évi június hó 3-án.

Eddig tart az érdekes okirat.

Hogy pedig az általa nyújtott képet teljesen megérthessük, szükséges ismernünk az akkori helyi viszonyokat, a pénznek értékét, a mai helyzetet és mai árakkal való egybevetést.

Herkulesfürdő 1817-ben szegényes telep; vasut nincs; a betegét vagy hajón vagy napokon keresztül tartó kocsin való kerserves utazással szállítják. Ágyi ruhát a beteg legtöbbszörre maga visz magának, mert hiszen nemcsak a szobát, de a valamire való butorzatot is, még a „szalmazsákot” is külön meg kell fizetnie.

Érdekes ismernünk az akkori pénz értékviszonyait is. Az ezüst és réz sokkal drágább, mint volt a most folyó világháború kitorése előtt és mit látunk? Az 1816-ban vert egy krajcáros pl. háromszor olyan súlyos, mint a mai bronz kétfilléres, tehát a legutóbbi egy krajcáros,

amiből önként következik, hogy az akkori ércpénz forint és krajcár nevezete sokkal nagyobb értéket képviselt a legutóbbi forintunknál és krajcárunknál.

És tekintve még most azt is, hogy 1817-ben a törvényes ércpénz sokkal ritkább volt, mint ma, a pénz vevő értékének ezen az alapon is sokkal nagyobb ereje volt.

Mindebből pedig önként következik, hogy száz évvel ezelőtt sem volt a Herkulesfürdőben levő fürdőzőnek nagyon olcsó a megélhetés.

Hogy pedig a mai árakkal összehasonlíthatassuk az 1817-eseket, ismernünk kell a mai viszonyokat és árakat.

Ma Herkulesfürdőre kényelmes utazás esik. Herkulesfürdőn minden kényelem várja a fürdőzőt. Ennek fejében fizet 2 koronától 24 koronáig gyógy- és zeneiletményt az egész üdülés tartamára.

Az egyes dolgok árai:

külön fürdő 1 személy számára 80 fillértől 2 koronáig,
külön fürdő 2 személy számára 120 fillér: 3 koronáig,
közös fürdőben 1 személy számára 80 fillértől 1-20 koronáig.

Szobaárak:

a fődényben 1-10 K-tól 16 K-ig
máskor 1— K-tól 12-80-ig

A vendéglői árakat nem ismerjük, de azt tudjuk, hogy 14 korona napi összegért naponkénti teljes ellátást (pensio-t) kaphat a fürdőző.

Ezek után egybevetve a száz évvel ezelőtti árakat a maiakkal, annyi bizonyos, hogy a száz év előtti árak aránylag is alacsonyabbak voltak a maiaknál, de nem annyira és nem abban az arányban, hogy tulságos nagy okunk volna a „régijó időköt” valami nagyon emlegetni.

Igaz, hogy száz évvel ezelőttre visszatekintve s a mai állapotokhoz viszonyítva Herkulesfürdőn, különösen az élelmezési viszonyokat tekintve, nagy drágaságról beszélni semmiképp sem lehet, de a mai értelemben vett kényelem is ismeretlen fogalom volt, mert még a padlásokra is került szállásra vendég és a „kis” meg „nagy” konyha bérbeadása is rendes jövedelemforrása volt a „Herr Arrendator”-nak.

Legkülönösekképp azonban a száz év előtti italárakon látszik meg, hogy Wekerle még nem jött el a regale-váltással.

Mindent egybevetve következtethetünk ezek után arra is, hogy száz évvel ezelőtt sem volt a szegény, fürdőzésre szoruló ember sorsa jó és könnyű, ha már az állami fürdőkben is így folyt a dolog, csak hogy akkor talán mégis kevésbé fordult elő, ami ma sok helyen nagyon is közönséges, hogy egy-egy ilyen fürdőben talán legkevesebb éppen a fürdőzésre igazán rászoruló — beteg.

Polenai gyógyforrás.

borral a legjobb fröccs!

Kitünő ízű, igen üdítő ásványviz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.
Orvosi szaktekintélvekről nevezett ajánlva gyomor-bántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések eseteiben.

Megrendelhető
Schönborn Buchheim gróf
urad. ásványvizeinek
bérletiségénél, Szolyva.

Jó barátok társas-összejövetelerei.

(Összejövétel minden szerdán délután 4 órakor)

December 5-én Kárl István vendégfődjében, VIII., Sárkány-utca 12.

December 12-én Verbőczy Lajos vendéglőjében, IV., Városház-utca 4.

December 19-én Spitzer István kávéházában, IX., Soroksári-ut, Flóra-kávéház.

Segesváron

Nagyküüllő vármegye székhelyén, az 1912. évben épült

Arany csillag szálloda

teljes leltári berendezéssel szabad kézből

ELADÓ.

A szállodában központi fűtés, vízvezeték és villanyos világítás van bevezetve és áll 47 előkelő és kényelmesen berendezett vendégszobából, két étterem, nagy kávéház, több társas helyiség, gazdasági épületek, istállók és kocsiszínből. A szálloda ezidő szerint jó eredménnyel üzemben van. Bővebbet f. é. december 20-ig a Takarékos és Jelzáló Hitelegyesület részvénytársaságnál Segesváron. 1-2

Az Üzleti hírek és hirdetés rovatokért Fekete Gyula t. szerkesztő felel.

ÜZLETI HIREINK.

Van szerencsénk olvasóinkat értesíteni, hogy *Surgoth Kálmán* kiadóhivatalunk szolgálatából kilépett.

Szikszai Adolf, budapesti kávé egy nagyszabású borozót rendezett be a mai igényeknek megfelelően a Szövetség-utca 3. szám alatti házban s azt f. évi november hó 17-én nyitotta meg.

Keresetnek. Stahlberger Pál főpincér hollétét kéri tudatni öv. Harcy Károlyné Győr, Szél-ut 24. 1/27.

Kádár Miklós, a Fővárosi Pavillon volt

bérloje megvette Budapesten a Rákóczi-ut 90. szám alatt épült Imperial nagyfogadó éttermet és kávéházát. Kádár vendéglős költséget és fáradságot nem kimélve, az Imperial éttermet és kávéházát egy kis Paradicsommá változtatta át ugyannyira, hogy a székesfővárosi éttermek között izletes magyar konyhája és fajtiszta borai révén már is vezetőszerepet vívott ki magának. A vendégei szórakoztatására nagy anyagi áldozatok árán *Sovánka Nándort* megszerezte, aki estként az étteremben hangversenyez. Részünkről is sok szerencsét!

HELYVÁLTOZÁSOK. Klein Sándor Budapesten a Berlin kávéház nappali főpincéri állását foglalta el. Sörös Ferenc a debreceni Aranybika nagyszálloda főpincéri állását foglalta el. Bihary Elek ugyanott a kávéházi fizető állást tölti be. Nagy József a debreceni Royal szálloda főpincéri állását újból elfoglalta.

Gyékényesen a vasuti vendéglő I. II. osztályú éttermének főpincéri állását Esze István tölti be; mellette mint éthordók Micsudik Mihály és Engelhoff József működnek.

Veiser Antal a kolozsvári Európa kávéház főpincéri állását foglalta el.

Szerkesztői üzenetek.

Azon t. előfizetőink, akik a hozánk intézett levelükre kilőn választ kérnek, válaszbeléget vagy válaszos levelezőlapot mellékeljenek sorainkhoz.

Csakis előfizetőinknek válaszolunk.
A nevet, lakóhelyet, utolsó postát, keltetését kérjük mindenkor pontosan és olvashatóan kitűzni!
Névtelen leveleket figyelembe nem veszünk.

—y vendéglős Budapest. Őn azt panasolja, hogy a vendéglősök beszerző csoportja mindenféle szükséges cikket ajánl, de az átvett rendelést nem honorálja. Ezekről a panaszokról tudunk, de mit tehetünk ellene? Legfeljebb azt ajánlhatjuk, hogy úgy mint eddig, ezennel is ott szerezzék be a szükséges élelmicikket ahol tudja. Bizony kár volt a husz koronáért, amit a bevásárlási jegyért fizetett.

Budai vendéglősök. Sárgarépán kívüli Önök eddig nem kaptak semmit a beszerző csoporttól. Káposztát, disznóhúst, zsemt és más főzeléket azonban csak ingyen. Úgy látszik a szervezés körül vannak hibák. Ahol szépen berendezett irodával, írógéppel és egy nagy apparátussal kezdik a működést, de az áru megszerzésére nem gondolnak ott — kudarc lesz a vége.

H. V. Budapest. A főváros legrégibb vendéglősipartársulata az I-III. kerületi, vagyis a budai. Naivitásra vall, ha egyes be nem avatott vendéglősök azt akarják, hogy ez a régi ipartársulat olvadjon össze egy más ipartársulattal. Fuzióról majd háboru után lehet beszélni, most nem aktuális. A fiatal erők távol vannak.

Szabadka. Szegény barátunkat sajnáljuk, de a tényállást nem ismerjük s így nem adhatunk tanácsot. Fővárosi vendéglős. A vendéglősök beszerző csoportjának nincs jogában Önt arra kényszeríteni, hogy lépjen be az ottani ipartársulathoz. Ebbeli panaszával forduljon a székesfővárosi vendéglősipartársulathoz.

F. G. Sz.-r. A megírt ügyben egy ismertető közlemény a jövő számunkban fog megjelenni. Fővárosi kávé. Lapunk irányával ellenkezik a beküldött személyeskedő cikk. Ha átírja és tárgyilagos érveket hoz fel a kávékés beszerző i. t. alakítása ellen, akkor közöljük.

K. J. Szeged. A Hotel und Gasthäuser című könyv elküldése iránt intézkedünk.

K. V. Táborig posta 272. Mi bizony a lapot rendszeren küldjük, de a jelzett sorokat még mindig várjuk-várjuk. Vagy talán a mi postánk sem éri utó? Üdv!

Főpincér. Hogy a »jó üzleteket csináló sörgyárak« miétt nem adományoznak a nyugdíjintézetnek — nem tudjuk. Forduljon talán az intézet ügyészehez és titkárához, azok kötelessége a buzdítás.

M. F. Fenyőháza. Papfrabrosz csak a jövő év januárjában kerül forgalomba. Érdeklődjék akkor.

Nagyváradon a Fekete sas éttermek

tulajdonosa

Somhegyi Dezső

Kitünő magyar és erdélyi konyha, zaját szüretelési borok. Erdélyrészi üzemterek talákozó helye. Számos látogatást kér a tulajdonos.

Párkány község előljáróságától.

1561/1917.

Hirdetmény.

Párkány község előljárósága a községi képviselőtestület 17/1917. számú rendelkezése alapján közzé teszi, hogy az 1917. évi december hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor a községi székház tanácstermében megtartandó zárt írásbeli ajánlattal kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen a piactéren fekvő

községi nagyvendéglőt

mely az alább kiírt helyiségekből áll, 1918. évi április hó 1-től számítható hat év tartamára bérbé fogja adni.

1. Egy táncmulatság, színi és mozgófénykép előadások tartására alkalmas karszaltal bírógagyterem, 2. egy kaszinói terem, 3. egy kávéházi terem, 4. egy uri ebédlő terem, 5. egy kocsmal ivóterem, 6. egy vendégszoba, 7. kétszobás vendéglős lakás, 8. egy nagy kerthelyiség, 9. egy nagy pince, 10. két jégverem, 11. két személyzeti szoba, 12. egy konyha, 13. egy éléskamara, 14. egy mosókonyha, 15. egy tágas istálló, 16. egy nagy kocsiszín és egyéb mellékhelyiségek.

A bérbeadásra vonatkozó feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bérleni szándékozók kötelesek a kiküldési ár 20 százalékat, vagyis 800 koronát bánatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt az előljáróság kezéhez letenni, vagy a zárt írásbeli ajánlatához csatolni.

Tájékozásul megjegyezzük, hogy Párkány község a m. kir. államvasutak budapest—marcheggi fővonalán levő Párkány-Nána állomástól három kilométernyire a Duna partján fekszik, járási székhely, telekkönyvi hatósággal felruházott kir. járásbírószékhely, nagy idegenforgalma van, nagy gyári és kézműiparral bír, kereskedelme élénk, vásárai látogatottak és híresek.

Párkány, 1917. november 20.

Ivanits Gyula
főjegyző.

Kriszán Vincze
bíró.

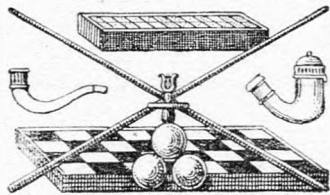
Urasági bortételek.

Az Első Kőbányai Pezsgőipar és Borkereskedelmi Társaság Budapest-Kőbánya (Állomás-utca 2. szám.)

ajánl elsőrendű urasági borokat,

főképen Jászberény vidékéről. A borokat közvetlenül a termelési helyről szállítjuk fuvardíjmentesen a feladóállomásra szállítva. — Érdeklődőknek szívesen szolgálunk legelőnyösebb ajánlattal.

Ajánljuk továbbá palackozott fajborainkat.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű elefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákók, sakk, dominó, lignum santum-golyók, bábuk, sétatobok, tajték- és borostyánkő dohányzó-eszközöket stb. nagy választékban. — Billiárd-geókok esztergályozása, dákók, sakk és dominó javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással — elfogadtnak. □

Az „Artesia“ részvénytársaság

ILONA

üdítő vize

legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:

„ARTESIA“ R.-T.-nál BUDAPEST.
TELEFON 50—72.

Német nyelv megtanulása magánúton

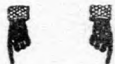
A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükségük van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanítóból mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvétellel 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruháza
szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Muzeum-körút 10.

Alapítási év 1895. Telefon József 4—60.

Szállodások és vendéglősök urak figyelmébe!

Áruhiány miatt kérném a tavaszi szükségletet már most megrendelni

	Kor. érték
Damaszt lepedő 150/200 — — drbja	75.—
» » 165/225 — — »	90.—
» abrosz 140/140 — — »	45.—
Dupla damaszt abrosz 150/180 — »	55.—
Színes » » — 150/150 dbja	65.—
Damaszt szalvéta — — — — tucatja	65.—
Dupla damaszt szalvéta — — — — »	90.—
Neh. dam. törülköző — — — — »	150.—
Vászon pohár- s edénytörli tucatja	36.—, 65.—
Pincérekendő, tucatja — — — — —	36.—

Eladó vendéglő házzal együtt

örök áron. Szolnokon a város központján egy modernül épült minden komforttal berendezett üzlet, mely a következőkből áll: 200 □-os telek, egy nagy étterem, egy csapszék, a vendéglősnek három szobás lakás, az összes hozzá való melléképületekkel, egy nagy borospince 500—600 hektó bor befogadására. Az egész ház villanyvilágítás és vízvezetékkel van ellátva. Az üzlet ára házzal együtt 100.000 korona, szükséges tőke 60.000 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Joánovits János, vendéglős
Szolnok, Főter.

5—5

Eladó fogadó

egy nagy alföldi városban, amely a következő helyiségekből áll: egy nagy étterem, egy kávéház, egy nagy csapszék, egy nagy fedett veranda, nagy táncterem, amely most mozgóképek előadására van berendezve, ami a fogadó teljes kiadásait fedezi, nagy jégverem 120 kocsi jég befogadására, egy pince 400—500 hektó bornak, 7 ujonnan berendezett vendégszoba, a fogadás részére két nagy lakosztály, évi bér 6000 korona, évi bevétel 200.000 korona. Az üzlet ára 8000 korona, szükséges tőke 50.000 korona. Bővebbet a „Fogadó“ kiadóhivatalában.

6—6

Régi kitűnő forgalma

fürdő-vendéglő

mészárszékekkel együtt, bevonulás miatt azonnal átadó. **Baráth Géza**, Losoncapálvalva. 1—2

Iparsó

fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál, a jég szásására, valamint hűtőeszközökhez. — Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdésközpontokra díjmentesen nyújt a **Magyar Királyi Söjvedék Vezérigénysége** Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Bácskában

eladó kávéház.

Egy jó forgalmu kávéház, más üzlet átvétele miatt, kevés pénzzel és jutányos feltételek mellett átadó. Bővebbet: **Farkas Etelka**, Zombor, Trefort-utca 3. szám. 1—4

A gyors meggazdagodás titka megtudható Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 14.

Allandó nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vétekötelezettség nélkül bemutatjuk működésben ugyi villany, mint sulyra berendezett, tehát üzemműködés nélküli zeneinket, melyekért

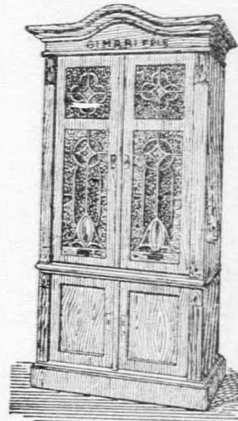
5 évi jótállást vállalunk.

Csekély hátrészletfizetésekre és hetenkénti hengercsere. Zeneinkben a modern technika minden vívmánya, mandolin, xylophon, hegedű stb. be van építve. — Meghívásra az ország bármely részében felkeressük az érdeklődőket.

Pénzbedobásra jár, tehát önmagát kifizeti. — Nincs kockázat.

Havibérlet 20 koronától kezdve.

Használt automaták felárban.

SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart.

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Répcelak.

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek oldal-zebtárca (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) pincértáskára van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felső rész az aljával egy darabból készült, — a legjutányosabb árak mellett — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

szereklőgyárosnád, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városház).
Képes árjegyzék bérmentve

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

Borértékesítő
Részvénytársasága

Alapító: Nagyméltósága Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Fötér, Lubyház, Új bankpalota).

Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Sürgőnycim: Visontamátra

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kábernet.

Hirdetések

felvételnek a Fogadókiadóhivatalában

BUDAPEST,
VIII., Gyulai Pál-u. 9.

Vendéglősök, kocsmárosok és
kávésok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
ifj. **GRÜNWALD MÓR**
üveg- és porcellán nagy raktárban
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

Papírszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cégnyomással vagy anélkül, gyors szállítás mellett: **FOGADO-NYÓMDA Budapest,** VIII. kerület, József-utca 56. szám.

HERRMANN J. L. R. T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-
Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

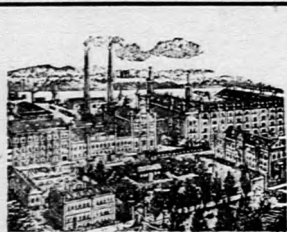
BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 25. l. e.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére.

Király Sörfőzde Részvénytársaság

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrendű minőségű: Aszok, Márciusi, Dupla-márciusi valamint a hirneves nagykanizsai Szent-Istvánsört, továbbá Bajor és Baksőr különlegességeit. Betegeknek és lábadozóknak mint tápanyógyírt ajánlja az elsőrendű Duplamaláta tápsör különlegességet.

Gyárt ezenfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hizlalási célokra pedig malátacsirát és sörtörkölyt.

Árjegyzékkel és fölvilágosítással készséggel szolgálunk.

:: Telefonszám: 36. ::

:: Telefonszám: 36. ::